

Jäsentiedote n:o 2/2011

Tiedotteen sisältö:

Uusi johtokunta
PT:n 40-vuotisjuhlaseminaari
Talousennuste
Talous & Yhteiskunta -lehti
Uusia tutkimuksia, työpapereita ja raportteja
Tulossa olevia tutkimuksia
Uusia tutkimussopimuksia
Henkilöstöuutisia

Palkansaajien tutkimuslaitoksen jäsentiedote julkaistaan neljä kertaa vuodessa laitoksen www-sivujen "Jäsenpalvelut"-osastossa, jonne tiedotteen käyttäjätunnus on **tiedpalv** ja salasana **pttied**. Tiedotteen ilmestymisestä kerrotaan sähköpostitse. Pyydämme ilmoittamaan mahdollisista sähköposti-osoitteen muutoksista osoitteeseen Aila.Mustonen@labour.fi.

Uusi johtokunta

Palkansaajien tutkimuslaitoksen kannatusyhdistyksen edustajiston sääntömääräinen vuosikokous 7.4.2011 valitsi uuden johtokunnan kaksivuotiskaudeksi:

- ▶ Jorma Antila (Metalliliitto)
- ▶ Eugen Koev (Akava)
- ▶ Olli Koski (SAK)
- ▶ Leila Kostiainen (STTK)
- ▶ Antti Rinne (Pro)
- ▶ Anja Uljas (Ekonomiliitto)
- ▶ Marjaana Valkonen (SAK)
- ▶ Antti Veirto (PAM)

PT:n henkilöstön edustajaksi johtokuntaan laitokokous valitsi Mari Kangasniemen. Ensimmäisessä kokouksessaan 1.6. johtokunta valitsi puheenjohtajaksi johtaja Marjaana Valkosen SAK:sta ja varapuheenjohtajaksi tutkimusjohtaja Eugen Koevin Akavasta. Laitoksen johtajan esityksestä professori Matti Pohjola nimettiin johtokunnan tieteelliseksi neuvonantajaksi vuosiksi 2011–2012.

PT:n 40-vuotisjuhlaseminaari

Palkansaajien tutkimuslaitoksen 40-vuotisjuhlaseminaarin ajankohdaksi on varmistunut tiistai 22.11.2011, iltpäivä.

Talousennuste

Palkansaajien tutkimuslaitos julkistaa talousennusteen vuosille 2011–2012 tiistaina 30.8.2011 klo 10. Laitoksen

taustayhteisöille järjestetään luottamuksellinen tiedotustilaisuus ennusteesta maanantaina 29.8. klo 13.

Talous & Yhteiskunta -lehti

Talous & Yhteiskunta -lehden numero 2/2011 on ilmestynyt. Sen teemana on "Koulutus – Suomen valtti vai haaste?" Lehden numero 3/2011 ilmestyy syyskuun lopulla, ja sen teemana on "Kohti täystyöllisyyttä".

Uusia tutkimuksia, työpapereita ja raportteja

Tutkimuksia-sarja:

- ▶ **No. 112** Kaisa Kotakorpi, Tommi Härkönen, Pirjo Pietinen, Heli Reinivuo, Ilpo Suoniemi ja Jukka Pirttilä: Terveysperusteisen elintarvikeverotuksen vaikutukset kansalaisten terveydentilaan ja terveyseroihin. Uuden tutkimuksen mukaan terveysperusteinen elintarvikeverotus vähentäisi tuntuvasti sokeripitoisten tuotteiden kysyntää ja lisäksi kasvien, hedelmien ja kalan kulutusta. Lisäksi sokeriverotus vähentäisi merkittävästi ylipainoisuuden, tyyppin 2 diabeteksen sekä sepelvaltimotautien esiintyvyyttä.

Työpapereita-sarja:

- ▶ **No. 267** Jukka Pirttilä ja Håkan Selin: Tax Policy and Employment: How Does the Swedish System Fare. Tässä artikkelissa luodaan katsaus optimaalisen verotuksen teoriaan sekä Ruotsin aineistolla tehtyyn työn

tarjontaa ja verotettavan tulon joustoa koskevaan tutkimukseen. Artikkelissa esitetään myös yleisarvio Ruotsin nykyisen verojärjestelmän vaikutuksista työllisyyteen mm. efektiivisten rajaveroasteiden sekä työllistymisveroasteiden valossa. Tutkimuksessa myös estimoidaan ns. ero-eroissa –menetelmää käyttäen, miten vanhemmille työntekijöille suunnatut veronkevennykset ovat vaikuttaneet tämän ikäryhmän työllisyyteen. Tämän taustatyön jälkeen tutkimuksessa pohditaan, miten Ruotsin verojärjestelmän työllisyysvaikutuksia voisi kohentaa. Arviomme mukaan ansiotulovähennys pitäisi paremmin kohdentaa pienituloisille ja perheellisille, ylimpiä rajaveroasteita tulisi alentaa ja lisäksi ikääntyneiden veronalennukset pitäisi säilyttää.

- ▶ **No. 268** Pekka Ilmakunnas ja Seija Ilmakunnas: *Hiring Older Employees: Do Incentives of Early Retirement Channels Matter?*

Tutkimuksessa tarkastellaan 1990-luvulla toteutettujen varhaiseläkeuudistusten vaikutuksia. Muutoksilla pyrittiin rajoittamaan ns. työttömyyseläkeputken ja yksilöllisen varhaiseläkkeen käyttöä poistumisväylinä työelämästä. Myös työnantajien maksamien omavastuiden uudistaminen työkyvyttömyyseläkkeiden rahoituksessa tähtäsi samaan päämäärään. Tutkimuksen päähuomio on siinä, miten nämä uudistukset vaikuttivat yritysten halukkuuteen palkata ikääntyneitä työntekijöitä. Empiiristen tulosten mukaan uudistukset ovat lisänneet rekrytointeja erityisesti 51–52-vuotiaiden ikäryhmässä ja suurimmissa yrityksissä.

Raportteja-sarja:

- ▶ **No. 21** Timo Sinervo ja Heikki Taimio (toim.): *Ikäihmisten asumispalveluiden järjestäminen – Yksityisen ja kunnallisen tuotannon vertailua sekä kokemuksia kilpailuttamisesta.*

Tässä kirjassa raportoitava KILPA-tutkimus tuottaa tutkittua tietoa siitä, miten yksityisten ja toisaalta kuntien omien tuottajien ylläpitämä palveluasuminen eroavat toisistaan kustannusten, asiakasrakenteen, hoidon laadun sekä henkilöstön hyvinvointiin liittyvien tekijöiden suhteen. Tutkimus perustuu laajaan tilastolliseen aineistoon, jossa selvitetään asiakkaan hoidon tarve, hoidon laatu, kustannukset, sekä henkilöstön hyvinvointi samoissa työyksiköissä. Hoidon tuloksellisuuden ja laadun osalta tarkastelunäkökulmaa on laajennettu myös kuntien ylläpitämien vanhainkotien ja terveyskeskusten asiakkaisiin. Lisäksi kirjassa raportoidaan kuntatilaajien ja yksityisten palveluntuottajien kokemuksia kilpailuttamisesta haastatteluiden perusteella. Kirjan johtopäätöksissä kirjoittajat arvioivat tutkimuksen tulosten perusteella palvelurakenteen muutossuuntia.

- ▶ **No. 22** Jose Hämäläinen, Jose Lahtinen, Eero Lehto ja Sakari Uimonen: *Suomen rautateiden kehitys.* Tässä raportissa analysoidaan monipuolisesti rautatieverkoston viimeaikaista kehitystä. Siinä esitetään myös laskelma ratapäätöiden ja VR:n käyttötoiminnan

kokonaistuottavuuden kehityksestä. Raportin johtopäätöksissä todetaan, että radanpidon määrärahojen taso ei ole ollut riittävää. Määrärahojen matala taso on johtanut tuntuvaan rahoitusvajaseen. Radan kehittämishankkeisiin varattava rahoitus tulisi olla noin 140 miljoonaa euroa (yli 40 %) suurempi kuin se on nyt. Vasta nämä 40–50 prosentin lisäykset riittäisivät pitämään rataverkon toimintakykyisenä ja nostamaan radan peruskunnon vastaamaan nykyajan vaatimuksia. Tällöin myös tekojen ja sanojen välinen ristiriita kuroutuisi umpeen niin, että resursointi alkaisi vastata hallitusohjelmassa ja hallituksen liikennepoliittisessa selonteossa mainittuja raideliikennettä koskevia tavoitteita.

Muulla julkaistuja tutkimuksia:

- ▶ Petri Böckerman, Pekka Ilmakunnas ja Edvard Johansson (2011): *Job Security and Employee Well-being: Evidence from Matched Survey and Register Data.* *Labour Economics* 18: 547–554.

Tutkimuksessa tarkastellaan työmarkkinoiden vaihtuvuuden vaikutuksia työntekijöiden hyvinvointiin. Aineistona käytetään yhdistettyä aineistoa, jossa on tietoja sekä työntekijöiden subjektiivisesta hyvinvoinnista että työmarkkinoiden vaihtuvuudesta rekisteriaineistosta. Tutkimuksessa arvioidaan ns. kompensoivia palkkaeroja selittämällä palkkoja ja työtyytyväisyyttä käyttäen indikaattoria sellaisille toimipaikoille, joissa on ollut korkea ylimääräinen työntekijöiden vaihtuvuus edellisten vuosien aikana. Tulokset tukevat kompensoivien palkkaerojen olemassaoloa, koska epävarmuus kasvattaa palkkoja, mutta sillä ei ole vaikutusta työtyytyväisyyteen.

- ▶ Mari Kangasniemi ja Antti Kauhanen (2011): *Performance-related Pay and Gender Wage Differences,* *ETLA Discussion Papers* 1249.

Tutkimus käsittelee kannustinpalkkausta ja sukupuolten palkkaeroja käyttäen yhdistettyä työnantaja–työntekijä-aineistoa. Tulospalkkaus nostaa naisten palkkoja hieman vähemmän kuin miesten, mutta tämän eron taloudellinen merkitys on mitätön. Urakka ja palkkiopalkat puolestaan kasvattavat sukupuolten palkkaeroja. Kannustinjärjestelmän piirteillä on siis merkitystä niiden vaikutuksille sukupuolten palkkaeroihin.

- ▶ Eero Lehto (2011): *Electricity Prices in the Finnish Retail Market,* *Energy Policy* 39: 2179–2192.

Kunnallinen ja muu paikallinen omistaminen laskee kotitalouksille ja muille pienkäyttäjille myydyin sähkön hintaa noin 10 prosenttia ulkopuolisten sijoittajien omistukseen nähden. Tämä tutkimustulos koskee niin sanottuja toimitusvelvollisuushintoja, joihin ei sisälly sähkön siirrosta aiheutuvia kustannuksia. Toimitusvelvollisuushinnat määräävät suurimmalta osaltaan pienkäyttäjien sähkön hinnan, ja ne muodostavat pitkälti perustan myös kilpailuille tarjoushinnoille.

- ▶ Pekka Sauramo ja Mika Maliranta: *Structural change in Finnish manufacturing: The theory of the aggregation of production functions and an empirical analysis with*

a plant-level panel, Structural Change and Economic Dynamics, Vol 22, issue 2, June 2011, 116–134.

Artikkelissa analysoidaan Suomen tehdasteollisuuden rakennemuutosta hyödyntämällä tuotantofunktioiden aggregoinnin teoriaa ja teollisuustoimipaikkaneelaineistoa, joka kattaa ajanjakson 1980–2005. Kahden toista teollisuustoimialan sisäistä rakennemuutosta tarkastellaan sen perusteella, ovatko toimialoittaiset aggregaattituotantofunktiot pysyneet tarkasteluajavälillä muuttumattomina. Tutkimus esimerkiksi vahvistaa jo aiemmin saadun tuloksen, jonka mukaan 1980-luvun jälkipuolisko oli paperiteollisuudessa rakennemuutoksen aikaa. Elintarviketeollisuus ja tietoliikennevälineitä valmistava teollisuus ovat esimerkkejä toimialoista, joissa rakennemuutos oli voimakasta erityisesti 1990-luvulla.

Tulossa olevia tutkimuksia

- ▶ Petri Böckerman ja Pekka Ilmakunnas: The Job Satisfaction-productivity Nexus: A Study Using Matched Survey and Register Data, Industrial and Labor Relations Review (ilmestyy).
- ▶ Markku Lehmus: Labour or consumption taxes? An application with a dynamic general equilibrium model with heterogenous agents, Economic Modelling (ilmestyy).
- ▶ Ilpo Suoniemi, Hannu Tanninen ja Matti Tuomala: Julkisen vallan tehtävät ja niiden oikea toteutustaso. Julkisten menojen tyypittelyä ja vaikutusten arviointia. Valtioneuvoston kanslian raporttisarja 9/2011 (ilmestyy lähipäivinä).

Uusia tutkimussopimuksia

- ▶ Aalto yliopiston kanssa on solmittu tutkimussopimus "Does High Involvement Management Improve Worker Wellbeing?" Erikoistutkija **Petri Böckerman** toteuttaa hankkeen vuoden 2011 aikana.
- ▶ Palvelualojen ammattiliiton PAM ry:n kanssa on solmittu tutkimussopimus "Tuottavuuden mittaaminen palvelualoilla". Vanhempi tutkija **Mari Kangasniemi** toteuttaa hankkeen vuoden 2011 aikana.
- ▶ Keskeisten teollisuuden toimialojen liittojen (Ammattiliitto PRO ry, ERTO ry, Paperiliitto ry, SEFE ry, TEAM ry, TEK ry, Puu- ja erityisalojen Liitto ry, Rakennusliitto ry, UIL ry) kanssa tullaan solmimaan sopimus näiden toimialojen kehitystä tarkastelevan toimialaennusteen tekemisestä vuosina 2011–2013. Hankkeen toteuttaa tutkimuskoordinaattori **Eero Lehdon** vetämä PT:n tutkijaryhmä.

Henkilöstöuutisia

- ▶ Vanhempi tutkija **Kristiina Huttunen** on irtisanoutunut 1.6.2011 lukien.
- ▶ **Jose Hämäläisen** määräaikainen nuoremman tutkijan toimi on päättynyt 30.4.2011.
- ▶ VTM **Mauri Kotamäki** toimii osa-aikaisena nuorempana tutkijana 1.6.–31.12.2011.
- ▶ Kauppat. yo **Ville Vento** toimii tutkijaharjoittelijana 16.5.–7.8.2011.
- ▶ Valtiot. yo **Tuomo Virkola** toimii tutkijaharjoittelijana 30.5.–30.8.2011.
- ▶ Kauppat. yo **Matti Hovi** toimii tutkijaharjoittelijana 1.6.–31.8.2011.